

Universitätsbibliothek Wuppertal

Auli Gellii Noctes Atticae

Gellius, Aulus

Lugd. Batavorum, MDCLXXXVIII

Ad lib. IX.

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1123](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1123)

Carrio & Stephanus : sed scripti & editi, in tam immodicum modum. Quod tenendum mordicus, quando a Catone Prisco id accepit noster. Sic ille: ne Romani Perse quoque rege victo, ad superbiam ferociamque & immodicum modum insolescerent. Exuberasset (si tamen id tentare licet) neque delendum neque exsuperasset faciendum, sed forte extuberasset. Plinius lib. 19, 2. nec utique extuberante loco, ubi gignuntur aut rimas agente. Lib. 21, 16. Helixine rara visus est, neque in omnibus terris. a radice foliosa. ex sativa media veluti malum extuberat, contactum sua fronde. Sic membranaceus Vossianus. Lib. 37, 12 de gemmis: Cavæ aut extuberantes gemmæ viliores videntur equalibus. Sed cur mutemus vulgatum, quod a Virgilio sumpsisse auctor videtur lib. 1 Georg. At si luxuria foliorum exuberat umbra. Verbis sacris, ἐκπαύθη, ἐπερῆθη, ἐκατάλυθη, luxuriavit & uberavit.

AD LIB. VIII.

CAP. XV. [Ignominatus tractatusque] Stephanus conjicit. Quibus modis ignominie tractatus. vel, Quam ignominiose tractatus. Alii, ignominia notatus & taxatus. Sed ignominatus, quin ipsius auctoris sit, & quidem ab aliquo vetustiorum, quo caremus, acceptum, nullus dubito. Tractari vero eadem significatione defendimus Plauto Milite a. 2 sc. 6. Meamne hic in via hospitam Tractatam & ludificatam, ingenuam & liberam.

AD LIB. IX.

CAP. I. [Mittas, hoc interest. nam neutrum] Non bene videntur jungi & hoc & nam. Si prius placet, sufficere videtur: deorsum an sursum mittas, hoc interest. neutrum potest deorsum versum recte mitti. Sin posterius, & sit, deorsum an sursum mittas, interest. nam neutrum potest deorsum versum recte mitti, nihil requiras.

[Hostis defendebant facillime] Regius & Vossianus adjiciunt vocabulum funditore. Ex qua scriptura in Badiana Valsosani fecerunt funditores. Sed non de his solis Claudius. Forte: a pinvis hostis defendebant facillime fundis & arcu.

[De omni fere missili telo] Postremam vocem Gisellini abfuisse codici notat Lipsius 5 epist. q. 8. At non abest Regio, Petavianis, Vossiano, aliis. Et Virgilius 19 Æneid. telum quod mis-

file libro. Livius lib. 30. telorum maxime missilium vis ingens congeritur.

Præcipitiantia ipsa & pondere] Vossianus, præcipitiantia lucumque ipsa. Regius, præcipitiantia alicuique ipsa. Forte: præcipitiantia plerumque ipsa & pondere cadentis teli opprimitur.

Manum & oculos conlinees] Ita scribendum, non conlines, quod nuper invasit: non conlines aut connives, ut olim vulgo. nam scripti meliores conlines aut collines, ut monuit primus Lipsius. Dicitur autem à linea. Cicero lib. 3 de finibus. Ut enim si cui sit propositum collineare hastam aliquo aut sagittam. Et, facere omnia, que possit, ut collineet. Ita & Victorius & Manutius e vet. scriptis. Lib. 2 de divin. Quis est enim, qui totam diem jaculans non aliquando collineet? Triplex in his usus verbi. Collineare hastam, dirigere ac mittere ex destinatione & arte. Collineare, aliquando scopum attingere ac ferre. Collineare manum & oculos, intendere ad mittendum certius & felicius. Στοιχάζειν οὐκ ἔστι, Græci. Ælianus lib. 8 de animal 10. οἱ μὲν ἀνθρώπων δόξα ἰχθυὲς λέσχας αἰσῶσι σοφολύβοι αὐτῶν. Ita legendum. Vulgo λέσχας. Gellnerus, ἢ λέσχας.

Quod autem ait idem] Reg. Petav. Voss. Lincol. Schef. exterminant id autem.

Significat ἐμποδῶν ἕξιν alterum] Omnes item nostri: ἐμποδῶν ἕξιν, id est, incurrere aliquid & incidere, alterum ἐμποδῶν ποιεῖν (quidam, ποιεῖν) id est, avertere atque depellere: ut Vict. Giffelini codex apud Lipsium.

CAP. II. Æs sibi dari eis ἄρτους id est, ad panes emendos scilicet] Sic Romana & Veneta. Aldus, & ab eo Vascol. & Gryph. eis ἄρτους emendos scilicet. Hic quoque duo postrema vocabula iussu codicis sui delevit Lipsius 3 epist. q. 6. Subscribunt omnes nostri. Vossianus, dari ei capto ic tum Herodes. Vides illud eis ἄρτους Latinis literis deformatum. Cicero in Verrem: Solere ajunt barbaros reges Persarum ac Syrorum plures uxores habere: his autem uxori- bus civitates attribuere hoc modo: Civitas hæc mulieri redimiculum præbeat: hæc in collum, hæc in crines. Herodotus lib. 2. Τάτων ἢ τῆς Ἀνθόνας ἐξ ἑκατομμυρίων πόλις εἰς ὑποθημαῖα ἐξείρεισθαι δίδωσι ἢ δει βυβλίον τῆς Ἰωνικῆς. Athenæus lib. 1 de eadem: ἢς τὰς πόλεις οἱ τότε βυβλίους ἀγρόταις τε ἢ πέποιται ταῖς γαμῆλαις ἰδιδδῶν εἰς ζῶνας. Quibus tamen non commoveor, ut quod apud Athenæum est lib. 8 cap. 10 dictum] Stratonici, ὅτι Μεγαρίων ἐπιπέται τῶν ἐκλεως ἀπαιτίας, παρ' ὧν ἀρχὴ τῆς ἀμύνης ἐστὶν ἀμύνης, corrigere velim cum ingenti viro Casaubono, tanquam magna lux tenebricoso loco accedat, si scribatur ἐπιπέται εἰς τῶν. Contra ut multo suavius Latine dicitur accepisse Græcos vectigal κατὰ ἐπιπέταιον quam in vectigal aut ad vectigal, ita & Græce ἐπιπέταιον τῶν ἐκλεως quam εἰς τῶν. Ori-

Ovidius : *Ars illi sua census erat.* *Ælianus de animal.* 9, 7. Καὶ ὁ ἦ Μενάνδρου Ὀψίων μάλιστα φερεται, ὅτι πινὼν τὸς ἀνθρώπους φάρμακον αὐτὸς ἐνεύειν εἶχε.

Tum Herodes interrogat] Regius, capto *Hic tum Herodes.* Sed illud *Hic* enatum esse ex duabus postremis literis ἦ plus, altera corrupta, cum scriberetur ΑΡΤΟΙC, potes meminisse Vossiani codicis ex scriptura, quam dedimus. Deinde omnes scripti & editi ante Carrionem : *quisnam esset.*

Interibi quum aliquot &c. dicerent & nullius rei] Quicquid est scriptorum & olim editorum sine τὸ quum, item dicere, non dicerent. Quibuscum profecto & Stephano & Carrione seposito legimus : *Interibi aliquot ex iis, qui cum Herode erant, erraticum esse hominem dicere.* At nulli rei, quod primus Lipsius prompsit, Reg. Pet. Voss. Lincol. certatim confirmant. Ut &, *Atque ibi Herodes, e quibus τὸ Atque Carrio & Stephanus male sustulerunt.*

Cuiusmodi est] Rad. Fornerius 2 Quotid. rer. 2, recte sibi videri ait legi, *cujuscujusmodi est* : quamquam sit in editione Stephani, *cuiusmodi est.* Tanto vilius istud alterum. Debit enim scire vir optimus, τὸ cuiusmodi non temere inolevisse, sed deberi membranis & veterum auctorisque nostri mori, & Lipsio, cum Reg. Putav. Voss. faciunt secundas.

Animalia spurca atque probra] Sic Rom. Ven. Ald. Gryph. Badiana Valcosani *probrosa* : unde Lipsio alterum revocandi occasio, &, Vide, inquit, ne veteres ita dixerint. Visum aliis *probra* dici hos homines, ut *scelus* Terentius hominem scelestum appellat. Quod facilius tolerarem, si tantum *probra* dicerentur, nec præponeretur *animalia spurca atque.* Quare suspicor aliquid aliud latere, ac fortasse, *animalia spurca atque inebra.* Id est, inauspicata, mali ominis, quæ obvia viri boni vota & consilium impediunt. Festus : *inebra aves, quæ in auguriis aliquid fieri prohibent : & profusum omnia inebra appellant, quæ tardant & morantur agentem.* Propius literis foret *probra* ejusdem originis, si eo significato valeret : sed id amuletum Varro & Festus interpretantur. Quid si tamen *animalia spurca ac reproba.* Neque enim adeo distat a Tertulliani seculo Gellius, ut qua ille voce utitur, hic uti non potuerit. Is autem dixit in Apologet. *sanguinem reprobi bovis mori optantis, palam irridens probationem victimarum.* Sic *reprobum animal* foret, quod Varroni *rejeculum.*

CAP. III. *Anyntæ filius terræ Macedonia rex, cujus virtute industriaque Macedones]* Scaliger Aufonianarum 2, 3, ex veteri scriptura, ut ait, omittit τὸ *filius*, mutatque *terræ Macedoniae*, dein *Macete.* Cautior & pudentior Lipsius ; epist. q. 6, Scidar,

Scidæ, inquit, *Macet* : & id tu, Scaliger, nos docuisti. Quasi diceret, quæ ultra molitur ὁ πόντος, non habere se pro docendis. Et certe vir in omnibus vehemens scalmio reperto navigium se reperisse prætulit, nam *Maceta* apud me quoque duo Petav. duo Voss. Lincoln. & Regius. omnes terræ *Macedonia* & *Amyntæ filius*: etsi aliquid huic postremo simile Titō Livio 28, 12, restituerimus. Sed in his arbitrariis consensu priscarum manuum, non libidini, parendum. Juxta *καυκὸς* est Hen. Stephani, mirum sibi videri, cur non, sicut *Macedonia* illic dixerat, ira etiam *Macedones* hic, aut certe, cur non terræ *Macetididis* illic, sicut hic *Maceta* dixerit. Nemini facit injuriam, qui jure suo utitur. Nec Ovidium modo, sed omnes utique attentius scribentes exceperunt quædam adversus tales judices, in quæ nihil illis liceret, censeo. *Ælianus* libro 14 de animal. cap. 1. *Θήκεν ἰχθύων Μακίτην*, inquit: & mox: *Μακιδόντας ἐρεδῆ λῶδὸν ἐστὶ*. Miretur etiam, cur non aut prius *Μακιδονικῶν* aut posterius *Μακίτας* dixerit.

Concioneque vocificant] Sic Lipsius. nec temere, sed auctoribus membranis, quibus, quicquid est nostrarum, adstipulantur. Ostenditque non sine exemplo doctissimi Quiritium sic nostrum loqui. Abeat igitur, cui *ἐκ ἐστὶν ὄππος* non suspecta vox sit: abeant *notificant* & *vociferant*: abeat omne Forfan.

Victoriisque affectus] *Plautus Amphit.* *Præda atque agro adoreaque affectit populares suos.*

Ad commovendos parentum animos] Petav. memb. & duo Voss. *commovendos.*

Τὸς τὴν ἀεγμῶτων] Scheff. *τὴν τὴν ἡμετέρων ἀεγμῶτων*. Versio auctoris videtur posse *τὴν τῶτων τὴν ἀεγμῶτων*. Susceptione autem cum Lipsiano scripti omnes.

CAP. IV. Exitiosis fascinationibus] Reg. Voss. Pet. Schefferi: *effascinationibus*. *Plinius* lib. 37, 10. *Contra effascinationes auxiliari magi volunt.*

Inaudita, incredula] Si quid mutandum, (de quo tamen dubito) non *incredibiles* faciendum, sed *incredunda*. Neque enim frustra videtur hoc adamasse Appulejus, aut sibi tantum debere. Lib. 1 met. *historiam magnam & incredendam fabulam*. In *Apolog.* *Magia duodecim tabulis propter incredundas frugum illecebras interdicta*. In *Floridis*, *cerimoniarum incredendas potentias*.

Et Polystephanus] Immo *Philostephanus*. *Animadversum* *Jonsio* lib. 1 *histor. philosop.* cap. 2.

Libros plurimos æve paucō emō] Sic et *Carrio* & quicquid nobis subservit. nam Lipsianus multos.

In istiusmodi rerum auditiones reperitur] Olim *auditionibus*. Sed

Sed Lipsius isto modo ex Gifselini codice, & agnoscere se ait phrasin veterem. Scimus, quo digitum intendat. Forsan & putavit, quale lib. 13, 15. *eruditionem institutionemque in bonas artes.* Gebhardus interim 1 Antiq. 15 *rapiatur legendum* coniecit. Sed obsequendum Regio & Vossiano: *inter istiusmodi rerum auditiones reperiat.*

[Singularis velocitatis] Meliores, ut Lipsianus, *singularie*. Non, ut *ceterorum hominum, prospectantia* Reg. & Vossianus: *hominum proprosum petetant spectantia.* Scribe, *proversum patentia aut spectantia.* Plautus apud Varronem lib. 6 de LL. *Vi transversus, non proversus, cedit, quasi cancer solet.* Et explicat Varro: *Vi transversus cedit, quasi cancer; non proversus ut homo.* Sive *prosum* aut, quod habetur in Nigidii verbis lib. 10. cap. 4, *porroversum malis:* eadē enim his omnibus vis. Sic *russum* *prosum* *meare, rursus, prorsus* reciprocare. Hoc lib. cap. 1. *si vel lapidem vel sagittam sursum versus jacias quam deorsum.* Varro de re rust. 2, 7. *ventre modico, lumbis deorsum versus pressis, scapulis latis.* Lib. 4. de LL. *quod ita flexum, ut redeat sursum versus.* Eodem libro: *Clivus proximus a Flora susus versus Capitolium vetus (vocaturs); quod ibi sacellum Iovis, Junonis, Minervæ; & id antiquius, quam ædis, quæ in Capitolio facta.* Ita legendum. Vulgo, ad *florales usus.* Sed faciendum *susus* pro *sursum* vidit Scaliger & recepit Scioppius, sed male idem a *Flora.* nisi voluit, quod posuimus. Lib. 8. *Omnes enim numeri a Duobus sursum versus multitudinis sunt, neque eorum quisquam habere potest singulare compar.* De re rustica 1, 31. *Vicia dicta a vinciendo, quod item capreolos habet ut vitis, quibuscum sursum versus serpit ad scapum lupini.* Et lib. 2, 7. *ventre modico, lumbis deorsum versus pressis.* Quæ prodesse possunt Plauto in Amphitr. 5, 1. *Ego cunas recessim rursus versus trahere & ducere.* Male corrigunt, sed nec bene tuentur. Non enim *recessim* aliud est quam *rursum* aut *rursum versus*, sed omne hōc, *recessim rursus versus*, unum eundemque motum significat. Nec fecit nunc hoc, nunc illud, ut volunt, sed continenter unum fecit inque unam partem, ipsa ut cessim vadens cunas ab imminetibus anguibs se versus loco moveret. *Patentia* idem, quod *extenta* & *porrecta:* ut *multum in longitudinem & latitudinem patere.* *Spectantia* debet *Horatio.*

[Qui in pueritia canescant] Lipsius e Victoris libro profert *pueria.* Petav. & alter Voss. *puerta.* Vtrum fuit, in *juventa*, quemadmodum apud Plinium & Solinum, an potius, qui *impuberes canescant.*

[Pecudes pastu atque cultu optimas] Omnes quidem & nostrific, ut Lipsianus, tamen ingratis libratorum retineo *opimas.*

Qui

Qui monocoli appellantur] Non una modo Veneta monomeri, sed ab Romana omnes usque ad Stephanicam. Petav. in charta : *monovuri*. Lincol. *monociuri*. Regius, Voss. major ; Schefferi, *monoculi*. Voss. minor *monocoli*. quod primus publicavit Lipsius : *ὄν δ' ἀπὸντος Δωρίωνος*, dum haud dubie decernit emendandum ; *monosceli*, ut sit apud Plinium. At nosse poterat nec Græcum sermonem tale vocabulum pati ; & in antiquis MSS. Plinii, qui *monocoli* vocantur haberi docuisse jam Turnebum lib. 24. Adver. cap. 42. Quare gravius quoque fecisset atque elegantius vir haudquaquam alienorum indigus, si non jactasset diu esse cum restituerit utrique auctori *monocolos*, quos eorum editores *monosceles* hactenus nominarant : quum ab annis quinque & octoginta sic omnes habuerint Gellii, & eandem lectionem ab annis non multo paucioribus ostentent margines Plinii Dalecampiani.

Neque respuenda neque ridenda sit] Sic Lipsius membro notat auctiorem e membranis se facere scripturam, quasi vulgo desit, neque *ridenda*. Addit sic tamen etiam legi in Veneta. Immo & in Romana, Venetaque altera Phil. Pitii & Aldina & Badiana Vascosani, & Gryphianis duabus, ut mirer, quo exemplari usus fuerit.